№ 62. Piątek 16. Marca 1866. Rok wydania 56.

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 cent. Z pocztą: kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

GAZETA LWOWSKA.

Insercya w półkolumnie drukiem garmont, 7 centów od wiersza — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

Część urzędowa.

(Z urzędowej części Gazety wiedeńskiej.)

Jego c. k. Apostolska Mość najwyższem postanowieniem z 17. lutego b. m. raczył najmiłościwiej pozwolić na utworzenie osobnego oddziału do spraw poczt i telegrafów w ministerstwie handlu i dalszem najwyższem postanowieniem z 5. marca b. r. mianować radzcę ministeryalnego Maxymiliana *Löwenthal* szefem tej sekcyi z tytułem jeneralnego dyrektora tychże spraw, dalej radzców sekcyi Karola *Faukal* i Wilhelma *Kolbensteiner* z pozostawieniem im dotychczasowych tytułów i charakterem, tudzież sekretarza ministeryalnego Franciszka *Pilhal* nadradzcami pocztowymi przy tymże oddziale, a oraz dyrektorowi biura ruchu pocztowego, radzcy cesarskiemu Antoniemu *Hoffmann* nadać systemizowany do tej posady tytuł nadradzcy pocztowego z przywiązaną do tegoż wyższą rangą służby.

Ministeryum stanu w porozumieniu z innemi ministeryami udzieliło właścicielom dóbr w Galicyi Erazmowi *Wolańskiemu*, Juliuszowi *Schnurpfeil*, Kornelowi *Horodyskiemu*, Dr. Antoniemu *Janocha* i Józefowi *Geringer*, w obwodzie Czortkowskim zamieszkałym, pozwolenie założenia *pierwszego galicyjskiego Towarzystwa akcyjnego do rektyfikowania i wywozu spirytusu.*

Część nieurzędowa.

Lwów, 16. marca.

O odrzuceniu we *francuzkiem ciale prawodawczem* w ciągu debaty adresowej poprawki pana Pouyer-Quartier co do sił ochronnych rozpisują się dzienniki szeroko i z pochwałami. Poprawka ta bowiem zmierzała widocznie do zachowania wolności handlowej, i dla tego musiała upaść pomimo wymowy pana Thiersa, gdyż reprezentantom rządu powiodło się przekonać izbę o korzyściach nowo przyjętych zasad. *La Presse* sądzi, że narady rozpoznawczej komisyi rolniczej muszą pociągnąć za sobą zupełne przekształcenie teraźniejszego systemu stałych i niestałych podatków. *Indep. belge* mniema, że byłoby nierównie lepiej, gdyby zaprowadzone we francuzkiem prawodawstwie celnem zasady wolności handlowej wyszły były z popędu opinii publicznej niż z rozporządzeń władzy; ale cokolwiekbądź, niepodobna przecież zaprzeczyć, że zbijane przez pana Pouyer-Quartier środki użyte były w duchu postępu. *La France* uznaje najzupełniej zdolność oratorską pana Thiersa, sądzi jednak, że nie powiedział on nic nowego; lecz tylko powtórzył zręcznie to, co już często mówiono.

Następca tronu duńskiego przybył do Paryża. *La France* donosząc o przyjęciu jego u Cesarza i o jego odwiedzinach u pana Drouyn de Lhuys dodaje, że podróż Księcia nie ma żadnego zgoła celu politycznego. Książe podróżuje dla własnej przyjemności i zwiedzi po dwumiesięcznym pobycie w Paryżu także Szwajcaryę, Włochy i wschód.

Przybycia barona *Budberga* oczekiwano w Paryżu dn. 13. b. m. i zaraz nazajutrz miała się odbyć druga *konferencya w sprawie Księstw Naddunajskich.*

W angielskiej izbie niższej toczyła się 13go b. m. dalsza debata nad *reformą parlamentu.* Głównym przeciwnikiem bilu jest dotąd p. *Lowe*, któremu odpowiedział *Viellers.* Po nim bronił bilu p. *Bright*, i w końcu przeszedł bil przy pierwszym odczycie bez wszelkiej pochwały. Co do ostatecznego losu jego panują ciągle najsprzeczniejsze zdania.

Ze Stambułu donoszą, że Sułtan ratyfikował konwencyę, która reguluje ostatecznie kwestyę *kanału suezkiego.*

Monarchia Austryacka.

Pięćdziesiąte posiedzenie Sejmu krajowego dnia 15. marca 1866.

Marszałek krajowy x. *Leon Sapieha* zagaił posiedzenie o godzinie $11\frac{1}{2}$ przed południem. Obecnych posłów było 133. Ze strony Rządu: c. k. komisarz rządowy, radzca dworu p. *Possinger.*

Po odczytaniu i przyjęciu protokołu ostatniego posiedzenia udzielono p. Rusieckiemu dalszy urlop na 8 dni. Odczytano potem dalszy ciąg petycyi wniesionych do Sejmu. Ostatnia petycya ma liczbę 2208. Petycya magistrów farmacyi w Krakowie o przyznanie im prawa wyborczego odesłana została do Wydziału krajowego, petycye miast Kołomyi i Stryja o nadanie osobnego statutu odesłane do komisyi statutów miejskich; petycya komitetu c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego o stypendya dla uczniów szkoły Dublańskiej odesłana do komisyi budżetowej.

Z porządku dziennego przedłożył p. *Agopsowicz* dodatkowe sprawozdanie komisyi administracyjnej o środkach przeciw szerzeniu się zarazy na bydło.

Zważywszy, że ograniczenie zaprowadzenia certyfikatów i spisów bydła na pas pięciumilowy, jak chce mieć uchwała Izby powzięta na wniosek p. Wężyka dnia 8. b. m., nie ochroni kraj od zawleczenia zarazy przez przemytników i nie zapobieży w niczem przemytnictwu; zważywszy, że takie ograniczenie przeciwnie ułatwi przemytnictwo przez otwartą możność używania certyfikatów i świadectw kontumacyjnych, które już za tym pasem granicznym niebędą dla prowadzenia bydła w głąb kraju potrzebnemi, do kilkakrotnego przeprowadzenia bydła przemyconego przez ten pas graniczny; zważywszy, że bez obowiązku wykazania się certyfikatami w głębi kraju, w razie pojawienia się zarazy w większem stadzie lub w stajni, umożebni, jak tego mieliśmy przykłady, rozdzielenie takowych na drobniejsze partye i rozprzedanie po targach i rzeźniach, a tem samem rozwleczenie zarazy po kraju; zważywszy nareszcie, że przy uchyleniu lub też ograniczeniu tego jedynego środka przeciw przemytnictwu rozwlekaniu zarazy, w niczem nie podaje się rękojmi c. k. rządowi, że przy zaproponowanem doraźnem użyciu obucha skarb państwa na nadzwyczajne i niesłuszne wydatki, nawet za bydło, nie do tutejszych mieszkańców należące, narażonym nie będzie; komisya administracyjna na nowo zaleca Sejmowi przychylenie się do przyjęcia w części *B.* projektu ustęp. 12. w pierwotnem brzmieniu jak następuje:

„12) W każdej gminie urząd gminny, a przełożony posiadłości dworskiej na tejże, sporządzi dokładny spis bydła, znajdującego się u pojedynczych mieszkańców, w który każda sztuka od 1 roku życia ma być wpisaną. Spis taki zawierać ma: *a)* numer porządkowy, *b)* nazwę miasta, wsi, powiatu, *c)* imię i nazwisko właściciela, *d)* numer domu, *e)* rodzaj, maść, wiek i szczególne oznaki bydlęcia."

W dyskusyi nad tym wnioskiem zabrał głos p. *Wężyk* zwracając przedewszystkiem uwagę Izby, że według statutu krajowego wniosek już raz odrzucony nie może w tej samej kadencyi powtórnie być wzięty pod obrady. Lecz chociażby się temu nie sprzeciwiało prawo, mowca obstaje przy swojem dawniejszem zdaniu, że zaprowadzenie spisów bydła w całym kraju nie zaradziłoby szerzeniu się zarazy, a pociągnęłoby za sobą wielkie niedogodności. Zawlekanie zarazy bydła do kraju ma swoją główną przyczynę w niedostatecznem nadzorze granicznem i w niedostatecznej płacy strażników. Zaprowadzenie spisów i certyfikatów stałoby się źródłem wielu nadużyć i fałszowań, a w istocie nie dałoby się z całą ścisłością przeprowadzić. Mowca wyraża także zdanie, że takie spisy bydła mogłyby służyć za podstawę do nałożenia nowego podatku.

Marszałek krajowy objaśnia, że wniesienie powtórne tego przedmiotu przez komisyę nie jest przeciwne statutowi, gdyż wniosek pierwotny komisyi nie został przez izbę w całości odrzucony, lecz tylko część wniosku odesłano na powrót do komisyi dla zbadania go na nowo.

Za wnioskiem komisyi przemawiali pp. *Gnoiński*, *Zyblikiewicz*, *hr. Henryk Wodzicki i hr. Golejewski*, przeciw wnioskowi pp. *Hryciak*, *Trochanowski i Kowbasiuk.*

Przy głosowaniu przez powstanie z miejsc większość była wątpliwa. Przystąpiono przeto do imiennego głosowania, przy którem głosowało 59 posłów za wnioskiem, a 59 przeciw wnioskowi komisyi. Wniosek więc został uchylony.

Marszałek krajowy przerwał posiedzenie na pół godziny, ażeby komisya administracyjna mogła się naradzić nad dalszem traktowaniem przedmiotu.

Po półgodzinnej przerwie przedłożył p. *Agopsowicz* jako sprawozdawca komisyi administracyjnej następujący wniosek:

„Kom. administracyjna w obec odrzucenia ustępu pod B. Nr. 12 nie jest w możności bronienia ani już przyjętych, ani jeszcze do przyjęcia pozostających części swoich wniosków, i proponuje wys. Izbie wybranie innej komisyi, która odebrawszy wszystkie nagromadzone przez komisyę administracyjną materyały, przedstawi wys. Izbie swoje sprawozdanie o wniosku p. Agopsowicza, a ewentualnie gdyby wys. Izba z powodu krótkości czasu trwania sesyi obecnej proponowany przez kom. admin. wniosek za nieodpowiedni uznała, nie pozostawałoby komisyi, jak wys. Izbie następujący przedłożyć wniosek:

Sejm wzywa wys. Rząd, aby w przedmiocie środków od zarazy bydła przedłożenie swoje na najbliższą sesyę sejmową wniósł."

P. *Zyblikiewicz* oświadcza się przeciw alternatywie stawianej przez komisyę. Przeciwny jest równie wyborowi nowej komisyi do tego przedmiotu z uwagi na krótki czas pozostający w tej sesyi, jak i wezwaniu c. k. rządu do przedłożenia w tym względzie projektu, i wnosi, ażeby Izba nad tym przedmiotem przeszła do porządku dziennego.

P. *Szeliski* wnosi poprawkę, ażeby ten przedmiot jeszcze raz odesłać do tej samej komisyi, by z opuszczeniem uchylonego ustępu przedłożyła swoje wnioski.

P. *Kozłowski* popierając wniosek p. *Zyblikiewicza* o przejście do porządku dziennego wnosi dodatkowo, ażeby Sejm wyraził życzenie, by c. k. Rząd istniejące przepisy o zapobieżeniu zarazie na bydło jak najostrzej przestrzegać polecił, a zarazem liczbę stacyi kontumacyjnych stosunkowo do istotnej potrzeby pomnożył.

P. *Zyblikiewicz* przychyla się do tego dodatku.

Poczem wniosek jego o przejście do porządku dziennego z dodatkiem p. *Kozłowskiego* większością głosów został przyjęty.

Posiedzenie zamknięto o godzinie $2^1/_2$ po południu. Przyszłe posiedzenie w piątek. Porządek dzienny: Ogólna rozprawa nad projektem ustawy gminnej.

Kołomyja, 10. marca. *(Od Towarzystwa dobroczynności w Kołomyi)* otrzymaliśmy następującą korespondencyę:

Codzienne obdzielenie ubogich głód cierpiących strawą ciepłą, tak zwaną zupą rumfordzką, okazało się w mieście Kołomyi z dwojakiego względu w skutkach swoich bardzo praktyczne, najpierw z taniości sporządzanego pokarmu; gdyż koszta tej zupy na jedną osobę nie przewyższają dziennie 3. centów, — a w dzień postu nawet mniej wynoszą, powtóre iż przez codzienne pożywienie ludu biednego ciepłą strawą najpewniej i najskuteczniej zapobiega się głodowi i wszelkim z głodu pochodzącym słabościom, przeto tej straszliwej nędzy, która nieszczęśliwych albo do pewnej śmierci albo do zbrodni wiedzie.

Również było Towarzystwo w możności nająć pomieszkanie jako ogrzewalnię dla biednych przytułku niemających.

Mieszkańcy Kołomyi przyłączywszy się jak najspieszniej do wykonania powyższego dzieła dobroczynnego, współubiegali się w składaniu na ten cel datków pieniężnych, przeto przed Bogiem i ludzkością niewymowną położyli sobie zasługę; że przez czas najsroższy bo już od 15. lutego r. b. miasto nasze znaczną ilość ubogich bez różnicy zamieszkania tychże — strawą ciepłą obdziela od kilku dni zaś do 500 porcyi tej zupy codziennie już rozdaje.

Towarzystwo wywiązuje się z najmilszego obowiązku składając niniejszem wszystkim dobroczyńcom publiczne podziękowanie za udział w tym dziele miłosierdzia podając oraz wszelkie datki jakie na ten cel do kasy dobroczynności wpływają do publicznej wiadomości — a to:

1) od Przewielebnych księży obudwóch obrządków w Kołomyi miesięcznie . . . . 43 zł. — c.
2) od pp. oficerów i urzędników wojskowych w Kołomyi miesięcznie . . . . 45 „ 16 „
raz na zawsze 10 zł. w. a.
3) od pp. c. k. urzędników w Kołomyi miesięcznie . . . . 77 „ 70 „
raz na zawsze 19 zł. w. a.
4) od W. p. burmistrza i pp. dwóch wydziałowych miasta Kołomyi tudzież od pp. urzędników gminy i od nauczycieli i nauczycielek zakładów gminnych miesięcznie . . . . 52 „ 40 „
5) od pp. urzędników Lwowsko-Czerniowieckiej kolei żelaznej miesięcznie . . . . 29 „ — „
6) od pp. rękodzielników tejże kolei miesięcznie 2 „ 50 „
7) od reszty mieszkańców miesięcznie . . . . 26 „ 25 „
8) od gminy miasta z kasy miejskiej miesięcznie 40 „ — „
razem . . . . . . 316 zł. 1 c.

Nadto wpłynęły jako jednorazowe, następujące datki:

a) prócz powyższych pod 2) i 3) wykazanych . 29 „ — „
b) z rozdziału czystego dochodu z danego dla ubogich balu — przez JW. pana starostę obwodowego 200 „ — „
razem . . . . . . 229 zł. — c.

c) od W. pani Julii Piwko, właścicielki dóbr Słobudki leśnej, 10 sągów drzewa miękkiego;
d) od W. pana Zenona Krzeczunowicza, właściciela dóbr Korszowa prócz datku pieniężnego, 5 sągów drzewa twardego:
e) od W. pana Alexandra barona Czechowicza, właściciela dóbr Pererowa, 3 sągi drzewa;
f) od W. pana Szczepana Krzysztofowicza, właściciela dóbr Kornicza, 1 sąg drzewa miękkiego;
g) od W. pana Krzysztofa Bogdanowicza, właściciela dóbr Dzurkowa, 1 korzec grochu.

Ze względu, iż przeważna część biednych w Kołomyi rolnictwem się trudni, którzy przez nieurodzaj na głód są wystawieni, Towarzystwo otrzymuje także od szanownego Komitetu zapomogi w Kołomyi tygodniowe datki jako bezzwrotne zaliczki.

Towarzystwo dobroczynności za staraniem się JW. starosty obwodowego i pod jego protektoratem ukonstytuowane zawdzięcza przeważnie jego usiłowaniom, że w zamiarze swoim jest szczodrze wspierane, on bowiem dochodem z balu towarzystwu wręczonym położył kamień węgielny do tego dzieła ludzkości, on dalej powziął myśl urządzenia ogrzewalni dla biednych — na koniec postarał się o pozwolenie odbycia loteryi fantowej na dochód głodem dotkniętych i tak urządzeniem tej loteryi się zajmuje, jako i starania dokłada, aby największa ilość losów była rozebraną.

Dzięki ci przeto zacny mężu za wszystkie w tym celu czynione zabiegi.

W końcu zasługuje szczera gorliwość pań i przyczynienie się panów, którzy przy nadzorze w garkuchni i rozdziale się mieniają na szczególne uznanie.

Oby dobroczyńcy miasta Kołomyi prócz powszechnego uznania doznali także zadowolnienia przez jak najobszerniejsze naśladowanie podobnego dzieła i w innych okolicach głodem dotkniętych — zwłaszcza że koszta tej strawy w dzień postu dla 500 osób 12 złr, w inne zaś dnie 15 złr. w. a., pomimo tutejszej drożyzny nie przenoszą.

Wiedeń, 14. marca. *(Nowiny dworu. — Wiadomości bieżące.)* Najjaśn. Pan przyjmował wczoraj o godz. 9. przed południem panów ministrów hr. Belcredi, hr. Esterhazy i hr. Majlatha. O godz. 11. był przyjmowany fzm. Benedek na osobnej audyencyi. Jego Exc. fzm. Benedek odjechał wczoraj wieczorem do Werony, odwiedziwszy poprzednio J. C. M. Arcyksięcia Albrechta.

J. C. M. Wielki Książę rosyjski Mikołaj odłożył swój wyjazd z Wenecyi z powodu, że stan zdrowia W. Księżnej Oldenburgskiej Heleny pogorszył się znacznie.

Ich Exc. pp. ministrowie Belcredi i Larisch przyjmowali wczoraj deputacyę tryestyńską.

Książę Kuza odjeżdża w niedzielę do Paryża.

Zapewniają, że ministeryum stanu zajmuje się reorganizacya nauki i egzaminów z medycyny na uniwersytetach.

Czynności sejmów krajowych.

Na posiedzeniu sejmu kroackiego z dnia 13. marca toczyły się obrady nad sprawą urbaryalną. Jutro przyjść mają pod obrady sprawy dróg żelaznych. Wniosek reprezentanta powiatu Bukazi, ażeby powiat ten odłączony był od municypium tegoż nazwiska i przyłączony został do komitatu fiumańskiego, przyjęty został.

Na posiedzeniu sejmu czeskiego z dn. 13. marca reprezentant rządowy, radzca namiestnictwa Neupauer, odpowiedział na interpelacyę Zeithamera względem zamieszczenia przez Gazetę pragską artykułu Gazety austryackiej o wypadkach w Horowicach że do umieszczenia tego artykułu przyzwolenie namiestnictwa nie było potrzebne. Gazeta pragska zacytowała tylko głos innego dziennika. Wypadki w Czechach namiestnictwo podało do wiadomości ministeryum jako fakta, na teraz odbywa się śledztwo sądowe, rząd więc nie jest w położeniu zakomunikowania innych rezultatów. — Następnie toczyły się dalsze obrady nad podziałem powiatów, i 26 powiatów załatwiono, poczem posiedzenie do dnia jutrzejszego odroczone zostało.

Francya.

Paryż, 11. marca. *(Otwarcie konferencyi względem Księstw Naddunajskich. — Różne wiadomości.)* Wczoraj odbyło się pierwsze posiedzenie konferencyi względem Księstw Naddunajskich. Francya reprezentowana była w konferencyi przez swego ministra spraw zewnętrznych, inne zaś mocarstwa i Porta otomańska przez posłów swych, Rosyę tylko w niebytności posła barona Budberga, reprezentował pierwszy sekretarz legacyi, p. Czyczerin. Poseł austryacki, jako reprezentant mocarstwa pierwszego według alfabetu, według konweniencyi dyplomatycznej wniósł, ażeby przewodniczył konferencyi reprezentant ministeryum, w śród którego konferencya się odbywa, a zatem p. Drouyn de Lhuys, na co się wszyscy zgodzili. Przed rozpoczęciem obrad konferencya postanowiła zachowanie zupełnej tajemnicy, dopóki stanowcza uchwała nie zapadnie, i postanowienie to podano rządom do wiadomości. Pomimo tego słychać dziś ze wszystkich stron, że rezultat pierwszego posiedzenia zupełnie był zadowalniający. Drugie posiedzenie odbyć się ma dopiero za przybyciem barona Budberga do Paryża, co za dni kilka nastąpi. Posiedzenie wczorajsze było, zdaje się, rozmową przygowawcza i trwało dwie godzin.

Na dzisiejszej recepcyi w Tuileryach Cesarz nie taił radości swej z zupełnego wyzdrowienia Cesarzewicza, nie przeczył, że choroba Księcia przez kilka dni wyłącznie go zajmowała i nawet od spraw państwa odciągała, chociaż choroba ta nigdy nie miała cechy niebezpiecznej. Mówią, że Cesarzewicz za nadejściem piękniejszej pory, z dworem swoim przesiedlić się ma do Fontainebleau lub do Saint-Cloud. — Dziś Liszt wykonać ma przed wybranem audytoryum w kościele świętego Eustachego mszę swoją koronacyjną. — Na jutrzejszem posiedzeniu ciała prawodawczego, p. Berryer wystąpić ma z krytyką nowego prawa amortyzacyjnego; w imieniu rządu p. Forcade de la Roquete bronić będzie elaboratu pana Foulda.

Królestwo Polskie.

Warszawa, 13. marca. *(Ulga w rekrutacyi. — Opłata od nafty.)* *Dzienn. warsz.* donosi: Najj. Pan, na skutek przedstawienia Głównodowodzącego wojskami warszawskiego okręgu wojennego, najmiłościwiej zezwolić raczył, ażeby przepis objęty w punkcie 9tym najw. manifestu z dnia 14. października 1865 r. o mającym się odbyć poborze rekrutów z obu stref Cesarstwa, stanowiący: „że dla dopełniania zamiany rekrutów, oddanych do służby wojskowej, nie za występki lub przewinienia, przez zastępców, nie zakreśla się żadnych terminów, z pozostawieniem tak gminom, jak również i pojedynczym osobom uskuteczniać rzeczoną zamianę w każdym czasie, skoro mieć będą ku temu chęć i możność,“ rozciągnięty został i do rekrutów oddanych do wojska z Królestwa w poborze 1865 roku. Podając do powszechnej wiadomości o takowym najw. rozkazie Najj. Pana, objaśnia się iż osoby pragnące dostawić zastępców w miejsce oddanych do wojska w poborze roku zeszłego 1865, rekrutów pochodzących z Królestwa, winne są uda-

wać się z prośbami w tej mierze do właściwego rządu gubernialnego lub magistratu miasta Warszawy i jeżeli zastępca, stosownie do przepisów o powinności zaciągowej, okaże się zdatnym i żadne inne w przyjęciu jego do wojska nie nastręczą się przeszkody, naówczas ma być przyjętym ostatecznie i zdanym miejscowej władzy wojskowej, ze wskazaniem na zamianę którego mianowicie rekruta został przyjętym. Po zdaniu zastępcy władzy wojskowej, rząd gubernialny lub magistrat miasta Warszawy w przedmiocie powrócenia zastąpionego rekruta z wojska do rodzinnego miejsca, znosić się winien bezpośrednio z władzą wojskową, pod której zawiadywaniem zastąpiony rekrut pozostaje, w razie zaś, jeżeli miejsce, w którem tenże rekrut znajduje się na służbie, nie jest wiadome, to należy czynić o to przełożenie do głównego sztabu w St. Petersburgu. Według art. 52 najwyżej zatwierdzonej w dniu 3. (15.) marca 1859 r. Ustawy o powinności zaciągowej w królestwie, każdy mogący rozrządzać swoją osobą i nie znajdujący się w 1ej kategoryi spisowych, może być zastępcą drugiego, w czasie zaś poboru, to jest od czasu ogłoszenia rozporządzenia o poborze, aż do odbioru wszystkich rekrutów, ten tylko spisowy może być zastępcą, który sam nie jest do ukończenia losowania wezwany.

(Dyrekcya dróg żelaznych Warszawsko - Wiedeńskiej i Warszawsko-Bydgoskiej) podaje do wiadomości osób interesowanych, że od dnia 15. marca r. b. opłata frachtowa od nafty czyli petroleum, przewożonej w bezpośrednim ruchu pomiędzy Wiedniem, Krakowem, Szczakową a Warszawą, w ilościach najmniej 50 centnarów, pobieraną będzie podług klasy II. czyli lit. A.

Rosya.

Petersburg, 10. marca. *(Okólnik ministra spraw wewnętrznych w sprawie izraelitów.)* W kwestyi zaszłej co do żydów-rzemieślników, którym na mocy najwyższej decyzyi z dn. 28. czerwca 1865 r. dozwolony został pobyt w wewnętrznych guberniach Cesarstwa, czy mogą oni trudnić się handlem i zapisywać się do gildij kupieckich, — minister spraw wewnętrznych okólnikiem z dn. 16. lutego r. b. zawiadomił gubernatorów: 1) że żydzi rzemieślnicy, przebywający w wewnętrznych guberniach Cesarstwa na zasadzie najwyższej decyzyi z d. 28. czerwca 1865 r., mogą w nich trudnić się takiemi procederami i w takich rozmiarach, jakie podług istniejących postanowień dozwolone są rzemieślnikom; 2) że w myśl wyżzacytowanej najwyższej decyzyi, mogą oni uzyskiwać świadectwa gildyjne, nie inaczej, jak pozostając w cechach i zapisani będąc w miejscach, dla stałej osiadłości żydów przeznaczonych; 3) że żydzi rzemieślnicy po za obrębem miejsca stałego zamieszkania swego mogą otrzymywać świadectwa gildyjne, na zasadzie art. 109 ustawy rzem. właściwie jako trudniący się rzemiosłem lub kunsztem, na prawo prowadzenia handlu wyrobami, przez siebie produkowanemi (art. 117. ust. rzemieśl).

(Szkoły w gubernii kowieńskiej.) Podług sprawozdania *gaz. gub. kow.* ilość szkół ludowych w dyrekcyi kowieńskiej wynosiła 1. stycznia r. b. w ogóle 149, mianowicie: parafialnych i fundusżowych 22, ludowych 76, szkółek wiejskich ministerstwa dóbr rządowych 35, i przy kościołach obcych wyznań 16. W tych szkołach było uczących się płci obojej 5480, w tej liczbie 4809 chłopców, a 671 dziewcząt. Uczni wyznania prawosławnego było 177, katolickiego, 3890, żydów 624, starowierców 55.

(Cholera w Charkowie) rozpoczęła się 23. listopada r. z., a ustała 5. lutego r. b. W tym przeciągu czasu zachorowało na cholerę 244 osób, wyzdrowiało 120, umarło 123; 12. lutego pozostał tylko jeden chory. Z powodu ustania cholery zniesione zostały niektóre nadzwyczajne środki, jako to: dyżurowanie lekarzy w aptekach dla podawania niezwłocznej pomocy chorym; pozostawiono tylko opiekunów z pomiędzy właścicieli domów, dla pilnowania wykonania przepisów sanitarnych.

Księstwa Naddunajskie.

Bukareszt, 8. marca. Pomimo, iż ajenci wielkich mocarstw już w dniu 26. lutego wiedzieli urzędownie o odmowie hr. Flandryi, przyjęcia tronu rumuńskiego, rząd tymczasowy upornie zawsze twierdzi, iż stanowczej odpowiedzi dotąd nie odebrał. Dla tego to wszyscy urzędnicy cywilni i wojskowi stoją przy przysiędze na imię Filipa I. wykonanej, i zdaje się, iż rząd prowizoryczny z niewiadomej strony odebrał jakieś zapewnienie, które go wzmacnia w nadziei, iż obcy jaki książę zajmie tron rumuński. W nocie doręczonej jeneralnym konzulom wielkich mocarstw, rząd tymczasowy stara się dowieść potrzebę osadzenia obcego Księcia w Księstwach Naddunajskich, jako jedynego środka polepszenia i ustalenia losu Multan i Wołoszczyzny, które przez złe rządy Księcia Kuzy do upadku przywiedzione zostały, co wypadki z dnia 23. lutego wywołać musiało. Z noty tej widzieć można, iż Multany i Wołoszczyzna pragną koniecznie i szczerze obcego księcia, ale to wcale nie dowodzi, izby życzenie takowe było uprawnione. Nie ulega żadnej wątpliwości, że rządy księcia Kuzy, który z czasem utracił wszelką podporę, dłużej utrzymać się nie mógł, że ludność dłużej znieść go nie mogła, lecz to pochodzi ztąd, że administracya Kuzy była zła, a nie ztąd że nie był obcym Książęciem. Pojąć można pragnienie Mołdo-Wołoszy zagranicznego Księcia, któryby krajowi przynieść może mógł zupełną niezawisłość od Porty otomańskiej, na mocy postanowienia europejskiego, ale dla tego pragnienie to nie ma jeszcze podstawy prawnej. Dopóki Europa nie zrzeknie się zasady, bronienia praw Turków przeciw wszelkiemu uszczupleniu, dopóty prawa te na korzyść Księstw Naddunajskich naruszone być nie mogą.

Kronika.

(Międzynarodowy kongres statystyczny.) Król Wiktor Emanuel pozwolił aby tegoroczny szósty międzynarodowy kongres statystyczny odbył się we Florencyi pod prezydencyą księcia Humberta.

(Bogumił Dawison) podczas pobytu w Szwerynie, gdzie występował w rolach gościnnych, otrzymał od W. Księcia wielki złoty medal „za sztuki i umiejętności“.

Gospodarstwo, przemysł i hadnel.

Ceny przeciętne czterech głównych gatunków zboża i innych artykułów w II. połowie miesiąca lutego 1866 były następujące na targach w miasteczkach:

	Miejsce targu:											
	Stanisławów		Bohorodczany		Buczacz		Halicz		Nadwórna		Tłumacz	
	zr	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.
	walutą austryacką											
Mec pszenicy . . .	4	95	4	.	4	25	5	.	5	.	4	.
„ żyta . . .	3	55	3	20	3	20	4	20	3	60	3	.
„ jęczmienia .	2	75	2	.	2	50	2	40	3	.	2	35
„ owsa . . .	1	70	1	20	1	35	1	40	1	80	1	20
„ hreczki . .	.	.	.	.	2	85	.	.	.	.	.	.
„ kukurudzy .	3	87	3	60	4	.	4	40	4	.	4	.
„ ziemniaków .	1	80	1	60	1	25	1	20	1	80	1	30
Cetnar siana . . .	1	40	.	80	1	90	2	.	2	.	1	.
„ wełny	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
„ nasienia koniczu	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Sąg drzewa twardego	7	.	5	50	4	50	6	.	5	.	5	50
„ „ miękkiego	4	.	3	50	3	50	4	.	4	.	4	50
Funt mięsa wołowego	.	9	.	7	.	8	.	8	.	8	.	8
Mas okowity . . .	.	70	.	90	.	41	.	52	.	60	.	40

Ostatnia poczta.

Praga, 14. marca. Podług korespondencyi w *Gazecie pruskiej* z Schüttenhofen, rozruch przedwczorajszy przybrał tam znaczne rozmiary. Zrabowano dom i kilka sklepów izraelickich. Usiłowania wiceburmistrza i radców gminnych aby powstrzymać zbiegowisko, były nadaremne. Żandarmom wyrwano karabiny, przyszło do utarczki z ludem i strzelano. Lud uzbrojony w kije, spędził żandarmeryę i uganiał po całem mieście. Rozruch skończył się po części dopiero nad ranem wielką bitką pomiędzy burzycielami pokoju przy podziale łupów.

Berlin, 14. marca. *Prov. Corr.* pisze: Rząd pruski, jeźliby okazała się teraz potrzeba organizacyi stosunków związkowych, odwołałby się zapewnie znowu do projektów memoryału z 15. września 1863. — Co do skazania redaktora Maya spodziewa się rząd pruski, że Austrya uczyni zadość swoim obowiązkom związkowym.

Szlezwik, 14. marca. Rozeszła się tu pogłoska, że Książę Augustenburski ma przybyć do Noer i poczyniono rozporządzenia ażeby go aresztować, gdy wstąpi na ziemię szlezwicką. Ale książę nie przybył i zamierzona demonstracya przy pogrzebie księcia Noer została dniem przedtem odwołaną.

Przegląd

[spostrzeżeń meteorologicznych we Lwowie w miesiącu lutym 1866 r.

Średni stan barometru był 324'''924 miary paryzkiej przy temperaturze 0.

Najwyższy 329'''56 d. 21. wieczorem.

Najniższy 320'''72 d. 7. wieczorem.

Największa zmiana w 24 godzinach 4'''55 z d. 20. na 21.

Srednia temperatura była — 0°.42 R.

Najwyższa + 6.°7 d. 11. w południe.

Najniższa — 11.°0 d. 24. z rana.

Największa zmiana w 24 godzinach 6°.6 d. 28.

Średni ciśnienie pary było 1'''69 miary paryskiej.

Najwyższe 2'''87 d. 7. w południe.

Najniższe 0'''64 d. 24. z rana.

Największa zmiana w 24 godzinach 1'''63 d. 7. na 8.

Średnia wilgoć powietrza wynosił 83.5 pr. C.

Największa 93.5 d. 25. wieczorem.

Najmniejsza 63.4 d. 16. w południe.

Największa zmiana w 24 godzinach 22.7 pr. C. d. 8.

Dzień całkiem pogodny był 1, mało pochmurny 1, dni bardzo pochmurnych było 16, całkiem posępnych 10. Jeżli oznaczymy dnie pogodne = 0, całkiem posępne = 10, średnia pochmurność będzie = 7.7.

Mgła była w 1 dniu, mróz w 22 dniach, z tych bez odwilży było 6.

Deszcz i śnieg padał w 15 dniach, z tych śnieg w 9, ilość wody całego osadu atmosferycznego wynosiła 20‴96, największa ilość deszczu w 24 godzinach 5‴34. Wysokość śniegu w całym miesiącu dosięgła 59‴.

Wiatr podług spostrzeżeń odbywanych 3 razy na dzień, dzielił się w następujący sposób: półn. 1, półn.-zach. 8, zach. 33, połud.-zach. 2, połud. 23, połud.-wsch. 10, wsch. 4, półn.-wsch. 3. Siła jego była w ogóle mierna, i to tak że jeżli zupełną ciszę oznaczymy przez = 0, gwałtowną burzę przez = 10, średni stan w całym miesiącu będzie = 1.8.

Średnia na ozonometrze Schönbeina wynosiła według spostrzeżeń odbywanych trzy razy dziennie 8.26.

Średnia elektryczność powietrza na skali 8° była 1.16.

Średnia na cyanometrze Saussura wynasiła 6.65.

W porównaniu z normalną przecietną było:

Ciśnienie powietrza było o 0.‴98 mniejsze, temperatura o 3°27 wyższa, ciśnienie pary o 0.‴26 większe, wilgoć powietrza o 2.6 pr. C. mniejsza, osad atmosferyczny o 2.‴86 większy, liczba dni z osadem o 1 większa, ze śniegiem o 2 mniejsza, w porównaniu z rokiem poprzednim o 1‴60 mniejsza. Dr. R.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 15. marca 1866.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
7. god. zrana	319‴41	+ 4.8	90.5	południowy	sł.	pochmurne
2 g.od. po poł.	321.50	+ 0.4	87 9	póln.-zach	„	„
10.god.wieez.	322.87	— 0.8	88 2	północny	„	„

Nocą deszcz 1‴16.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 15. marca.

Hotel George: PP.: Kęszycki Józef, z Dzwiniaczki. — Winnicki Tytus, z Nadycza.

Hotel angielski: Bołoz-Antoniewicz, z Skomoroch. — Obertyński Kaz. z Udnowa. — Senkowski Fel., c. k. podporucznik, z Wyteżny.

Hotel krakowski: Gansl Piotr, c. k. porucznik, z Kolomyi.

Hotel europejski: Dąbczański Alex., c. k. podporucznik, z Lubienia. — Czajkowski Jan, z Bóbrki. — Małczewski Kaj., z Rosyi. — Zawadzki Michał, z Bełzca. — Zagórski Stan., z Lipowca.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 15 marca.

PP: Jackowski K., do Rosyi. — Orłowski Hip., do Ostrowa. — Pienczykowski Józ, do Wybranówki. — Szumanowski Edw., do Humieńca — Korosteński Wład., do Biliny wiel. — Nowacki Kaz., do Tejsarowa. — Prytyka Wład., do Toczna.

T E A T R.

Dziś (przedst. polskie) „**Jedna chwila,**“ komedya w 1 akcie przez I. Jasińskiego; „**Paziowie królowej Marysieńki,**“ operetka komiczna. w 2 aktach z muzyką Stanisława Dunieckiego.

Kurs Lwowski.

Dnia 15 marca.

		gotówką zł.	gotówką c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	4	80	4	86
Dukat cesarski	„ „	4	82	4	88
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	8	39	8	48
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	55	1	58
„ papierowy rosyjski	„ „	1	29	1	31
Talar pruski	„ „	1	51	1	53
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł.	bez kuponów	62	25	63	08
„ „ „ m. k. za 100 zł.	bez kuponów	65	38	66	22
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	64	45	65	20
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	62	88	63	55
Akcye gal. kol. żelaz. Karola Ludwika	bez kuponów	155	17	157	83

Telegrafowany kurs wiedeński.

Dnia 15. marca.

	złr.	kr.
5% Metaliki	60	95
5% pożyczka narodowa	63	10
Losy z 1860 roku	78	80
Akcye banku wiedeńskiego	730	—
„ „ kredytowego	141	10
Londyn, 10 funtów szterlingów	102	10
Srebro	101	55
Dukat pojedyńczy	4	85

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 13. marca.

1. Dług publiczny. (Za 100 zł.)

A. Państwa.	pien.	towar.
W austr. wal. po 5%	57.30	57.50
„ „ bez kuponów zwrotny po 5%	99.—	99.25
Z pożyczki narod. z proc. od stycznia do lipca po 5%	63.30	63.40
od kwiet. do paźd. po 5%	63.20	63.30
Pożyczka w srebrze z 1864 roku zwrotna w 35 latach	68.—	68.50
Z r. 1851 ser. B. po 5%	—.—	—.—
Metaliki po 5%	60.90	61.10
Metaliki z proc. od maja do listopada po 5%	61.—	61.20
dtto. po 4½%	54.—	54.25
dtto. „ 4%	48.25	48.75
dtto. „ 3%	36.—	36.50
dtto. „ 2½%	29.50	31.50
dtto. „ 1%	12.—	12.10
Przez. do wyl. z r. 1839 całe losy	143.50	144.50
Przez. do wyl. z r. 1839 piąta część losów	143.—	143.50
Przez. do wyl. z r. 1854	77.—	77.50
Przez. do wyl. z r. 1860 po 100zł.	79.60	79.70
Przez. do wyl. z r. 1860 po 100 zł.	89.25	89 75
Pożyczka z r. 1864 (z premią) po 100 złr.	73.—	73.20
Renty Como po 42 lir. aust.	16 —	16.50
Wylos. obl. dawn. długu państ. po 5%	55.—	57.—
„ „ „ 4½%	53.25	53.75
„ „ „ 4%	47.50	48.—
„ „ „ 3½%	40.50	41.—
Przez. do los. obl. daw. długu państ. z proc. w kraju „ 3%	—.—	—.—
„ „ „ 2½%	53.—	55.—
„ „ „ 2¼%	48.—	49.—
„ „ „ 2%	43.—	43.50
„ „ „ 1¾%	38.—	39.—
dtto. z procent. za granicą „ 5%	—.—	—.—
„ „ „ 4½%	—.—	—.—
„ „ „ 4%	—.—	—.—

B. Krajów koronnych. Obligacye indemn. po 5% za 100 zł.	pien.	towar.
Niższej Austryi	80.—	80.50
Wyż. Aust.	80.50	81.—
Salcburg	81.—	82.—
Czech	83.—	84.—
Morawii	79.50	80.50
Szląska	87.—	88.—
Styryi	84.—	86 —
Tyrolu	95.—	98.—
Kar., Krainy i Wyb.	84.—	88.—

Obl. ind. po 5proc. za 100 zł.	pien.	towar.
Węgier	66 50	67.25
Banatu Tem.	63 75	64.50
Kroacyi i Slawonii	67.—	68.—
Galicyi	64.50	65.25
Siedmiogrodu	60.75	61.25
Bukowina	63.50	64.—
Z klauzulą wylos. w r. 1867	63.—	63.50
Banat Temesz.	61.75	62.50
Lomb. wen. poż. z r. 1850	83.50	85.—
Dług Tyrolu po 5%	—.—	—.—
„ 4%	—.—	—.—
Dług Salcburga „ 3½%	—.—	—.—
„ 3%	—.—	—.—
„ 2½%	—.—	—.—
Dług Krainy „ 2%	—.—	—.—
„ 1¾%	—.—	—.—

2. Stan oblig. domestykaln.

	pien.	towar.
Po 3% za 100 zł.	22.50	23.50
„ 2½% „ 100 „	18.—	19.—
„ 2¼% „ 100 „	16.50	18.50
„ 2% „ 100 „	14.—	16.—
„ 1¾% „ 100 „	12.50	14.50

3. Akcye.

(Za sztukę.)

	pien.	towar.
Banku narodowego	732.—	734.—
Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a.	143.30	143.40
Niż.-austr. tow. eskomt. po 500 zł.	570.—	572.—
Banku anglo-austryackiego na 200 złr. (20 ft. ster.) z wpłatą 30%	71.—	72.—
Półn. kol. po 1000 zł. m. k.	1522.—	1524.—
Tow. kolei żel. państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr.	165.20	165.40
Połud. kolei państ., lomb. wen. i central.-włoskiej kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłatą 180 zł.	168.—	168.50
Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł. mon. konw.	116.75	117.25
Kol. Kar. Lud. po 200 zł. mon. konw.	156.20	155.50
Lwowsko-czerniow. kolej po 200 zł. w. a. w srebrze (20 f. s.) z wpłatą 35%	72.—	73.—
Uprzywil. czeska kolej zachodnia po 200 zł. w. a.	138.50	139.—
Połud.-półn.-niem. kolei kom. po 200 zł. m. k.	107 —	107.50
Kolei Cisy po 200 zł. m. k. po 140 zł. (70%) wpłaty	147.—	147.—
Kol. Preszb. Tyrn. I. emis. po 200 zł. m. k.	— —	—.—
dito II. emis. po 200 zł. m. k.	— —	—.—
Kolej Bustehradzka po 500 zł. m. k.	670.—	680.—
Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł m. k.	250.—	254.—
Kol. Bern. Ross. z pierwszeństwem po 200 zł. mon. konw.	—.—	—.—
Kol. Grac.-Köfl. i Tow. górn. po 200 zł. w. a.	115.—	120 —
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	450.—	451.—
Lloyda w Tryeście po 500 zł. m. k.	210.—	212.—
Tow. młyna par. w Wied. po 500 zł. w. a.	—.—	375.—
Powsz. austr. Tow. gaz. po 200 zł. w. a.	250.—	254.—
Mostu łańc. w Peszcie po 500 zł. m. k.	—.—	360.—

4. Listy zastawne.

(za 100 zł.)

	pien.	towar.
Banku narod. w m. k. 6let. z r. 1857 po 5%	—.—	—.—
10let. „ 1857 po 5%	104.50	105.—
przeznaczone do los. po 5%	90.50	90 70
Banku narod. w w. a. na 12 m. 5%	—.—	—.—
przezn. do losowania po 5%	86.30	86.50
Gal. Tow. kred. w w. a. po 4%	62.—	63.—
Węgier. Towar. ziemskie po 5%	74.—	74 50

5. Obligacye z prawem pierwszeństwa.

	pien.	towar.
Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k.	96.25	96 75
detto detto w sreb. upr za 100 zł. w. a.	77.—	77.50
Emis. z r. 1862 za 100 zł. wal. aust.	69.—	70.—
Tow. austr. kol. państwa po 500 fr.	102.50	104.—
Kol. Lomb. wen. po 500 fr.	—.—	—.—
Kol. półn. po 100 zł. m. k.	84.50	85.50
Kol. półn. po 100 zł. w. a.	80.50	81.50
Kol. Glogn. po 100 zł. m. k.	—.—	77.—
Uprzyw. czeska kol. zach. po 300 zł. w. a. (w srebrze) za 100 zł.	79.—	79.50
Połud. półn. kolej kom. po 5% za 100 zł.	—.—	74.—
Kolej gal. Karola Ludwika po 300 zł. w. a. (w srebrze) po 5% za 100 zł.	82 —	83 —
Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k.	—.—	90.—
Lloyda za 100 zł.	87.50	88 50

6. Losy.

(za sztukę.)

	pien.	towar.
Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a.	114 60	115.—
Tow. żeg. par. na Dun. po 100 zł. m. k.	78.50	79.—
Poż. Trye. po 100 zł. m. k.	108.50	109.50
„ „ po 50 zł. m. k.	48.—	48.50
Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a.	23.—	23.50
Esterhazego po 40 zł. m. k.	75 —	78.—
Salma „ 40 „ „	26.50	27.—
Palfiego „ 40 „ „	22.50	23.—
Clarego „ 40 „ „	23 50	24.—
St. Genois „ 40 „ „	21.—	21.50
Windischgrätza 20 zł. „	15.50	16.—
Waldsteina 20 „	18.75	19 25
Keglevicha 10 „	13.25	13 50
Fundacya szpit. Arcyksięcia Rudolfa	12.—	12.50

Weksle.

(Na 3 miesiące.)

	pien.	towar.
Amsterdam za 100 zł. hol.	86 —	86.20
Augsburg za 100 zł. w. p. n.	85.70	85.90
Berlin za 100 tal.	—.	—.—
Wrocław za 100 tal.	—.—	—.—
Frankfurt za 100 zł. w. p.-n.	85.75	86.—
Genua za 100 lir. piem.	40.54	40 50
Hamburg za 100 M. B.	76.10	76 20
Lipsk za 100 tal.	—.—	—.—
Liwurna za 100 lir. tosk.	—.—	—.—
Londyn za 10 ft. szt.	102 20	102 80
Lugdun za 100 fr.	—.—	—.—
Medyolan za 100 lir. wł.	—.—	—.—
Marsylia za 100 fr.	—.—	—.—
Paryż za 100 fr.	40 70	40.70
Praga za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Tryest za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Wenecya za 100 zł. w. a.	—.—	—.—

(31 dni po okazaniu.)

	pien.	towar.
Bukareszt za 100 piast. woł.	—.—	—.—
Konstantynopol za 100 piast. tur.		—.—

Kurs złota.

	pien.	towar.
Dukaty ces. men.	4.88½	4.89½
dtto. pełnej wagi	4.88½	4 89½
Korona	—.—	— —
20frankówka	8 20	8 21
Rosyjski imperyał	8 38	8 40
Talar związkowy	1.52½	1.53½
Srebro	101 80	102.—
Kurs korony w c. k. kasach	13 zł. 50 c.	

Odpowiedzialny Redaktor Adolf Rudyński. — *Z c. k. galic. drukarni rządowej.*